

§ 4

Valinnaisten yhteisten tutkinnon osien hyväksyminen, Stadin ammatti- ja aikuisopisto

HEL 2023-001125 T 12 00 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto päätti hyväksyä seuraavat Stadin ammatti- ja aikuisopiston uudet valinnaiset yhteiset tutkinnon osat liitteen mukaan: Kulttuuri ja taidekilpailut, 3 osaamispistettä, Liikeidea ja innovointi, 3 osaamispistettä ja Mielen hyvinvointia, 3 osaamispistettä.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Harri Korhonen

Lisätiedot

Riikka Merimaa-Jovanovic, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 64636
riikka.merimaa-jovanovic(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kulttuuri- ja taidekilpailut 3 osp
- 2 Liikeidea ja innovointi 3 osp
- 3 Mielen hyvinvointia 3 osp

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtakunnallisten tutkinnon perusteiden tavoitteena on, että tutkinnon suoritettuaan opiskelijalla on ammattialan laaja-alainen ammattitaito.

Ammatillisiin perustutkintoihin sisältyy yhteisiä tutkinnon osia. Niillä vahvistetaan työssä ja elämässä tarvittavia perustaitoja sekä valmiuksia jatko-opintoihin ja elinikäiseen oppimiseen. Yhteisten tutkinnon osien laajuus on 35 osaamispistettä (osp). Pakollisten osa-alueiden laajuus on 26 osaamispistettä ja valinnaisten 9 osaamispistettä.

Valinnaiset osaamistavoitteet vahvistavat tai syventävät yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamista opiskelijan valitsemalla tavalla.

Tutkinnon perusteissa on kuvattu valinnaiset osaamistavoitteet. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota myös muita yhteisten tutkinnon osien sisältöjä tukevia osaamistavoitteita.

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet eivät huomioi ammatillisen osaamisen maantieteelliseen sijaintiin perustuvia tarpeita. Lisäksi työelämällä on eri alueilla erilaisia osaamisen tarpeita, joita opiskelijan on perusteltua oppia työllistymisen edistämiseksi. Tämän vuoksi osassa perustutkinnoista on perusteltua tarjota koulutuksen järjestäjän omia paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia.

Koulutuksen järjestäjä suunnittelee ja tarjoaa valinnaisia yhteisiä tutkinnon osia syventämään valtakunnallisten tutkinnon perusteiden osaamista sekä vastaamaan paikallisiin osaamisen tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan ja määrittää laajuuden osaamispisteinä. Lisäksi koulutuksen järjestäjä määrittelee tutkinnon osan osaamistavoitteet ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin valtakunnallisissa ammatillisissa tutkinnon osissa.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto sijaitsee Helsingissä, joka pääkaupunkina ja osana pääkaupunkiseutua tuo omia tarpeitaan ammatilliselle osaamiselle. Helsingin ympäristö ja palvelut ovat erityislaatuista monessa suhteessa muuhun Suomeen. Helsinki on Suomen kulttuurillinen, hallinnollinen, poliittinen ja liike-elämän keskus. Tämä tuottaa osaamiselle alueellisia erityistarpeita, joihin alueella tarjottavan koulutuksen tulee vastata. Stadin ammatti- ja aikuisopiston valinnaisilla yhteisillä tutkinnon osilla tuotetaan omalta osaltaan osaamista alueellisiin tarpeisiin. Suuri osa Stadin ammatti- ja aikuisopiston opiskelijoista työllistyy pääkaupunkiseudulle, jolloin alueellisen osaamistarpeiden täyttäminen lisää työllistymismahdollisuuksia.

Valinnaisista yhteisistä tutkinnon osista Kulttuuri- ja taidekilpailut, Liikeidea ja innovointi sekä Mielen hyvinvointia on tehty toteutussuunnitelmat, joissa osaamistavoitteet, sisällöt ja arviointi on kuvattu yksityiskohtaisesti. Päätösesityksessä on liite, jossa on kuvattu uudet valinnaiset yhteiset tutkinnon osat osaamistavoitteineen. Tutkinnon osia on mahdollista sisällyttää kaikkiin ammatillisiin perustutkintoihin.

Kulttuuri- ja taidekilpailut

Helsingin kaupungin strategiassa yhtenä painopistealueena on ”Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän on mahdollistajia”. Kaupungin strategiassa todetaan, että ”Helsingin tulee olla kaupunki, jossa voi toteuttaa itseään, luoda mahdollisuuksia ja tarttua niihin. Tätä elämäntyyliä puolestamme myös tulevaisuudessa ja panostamme siihen, että Helsinki on iloinen, yllätyksellinen ja elämyksellinen kaupunki, joka henkii kan-

sainvälisyyttä. Suuressa arvossa on syytä pitää taidetta ja kulttuuria ja vaalia niiden kukoistusta vaikean ajanjakson jälkeen sekä tunnistaa niiden merkitys vapaalle elämällemme.”

Esitettävä tutkinnon osan osa tukee Helsingin kaupungin strategian tavoitteita tekemällä mahdolliseksi opiskelijoille tuoda esiin omia vahvuuksiaan myös opiskeltavan tutkinnon ulkopuolelta. Helsingin kaupunki on rakentanut kulttuuripolkua helsinkiläiseen koulutukseen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Tämä tutkinnon osan osa vahvistaa opiskelijan omaa toimijuutta kulttuurin ja taiteen esittäjänä ja luojana, ei pelkästään sen kuluttajana. Esitettävä tutkinnon osan osa tuo lisäarvoa myös opiskelijan työllistymiseen ja toimimiseen työpaikoilla. Kilpailutoimintaosaaminen antaa opiskelijalle tulevaisuuden valmiuksia hyödyntää taidetta ja kulttuuria monimuotoisesti työpaikkojen hyvinvoinnin vahvistajana. Yhdessä tekeminen, osallisuus ja tapahtumien järjestäminen tuo lisäarvoa työpaikkojen yhteisöllisyyteen.

Kilpailutoimintaosaaminen luo esiintymisvalmiuksia, joita tarvitaan työelämässä. Stadin ammatti- ja aikuisopiston kilpailutoiminnan strategiaan on kirjattu tavoitteeksi, että koko kilpailutoiminta on opinnollistettua. Taiteesta ja kulttuurista voi tulla opiskelijoiden tulevaisuuden ammattiopiskelualasta riippumatta. Kilpailutoiminta tukee erilaisten urapolkujen mahdollisuuksia.

Liikeidea ja innovointi

Tällä hetkellä yrittäjyyttä voi opiskella vain pakollisen yhteisen tutkinnon osan Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta, 1 osp, sekä kestävän kehityksen valinnaisen yhteisen tutkinnon osan Kiertotalouden liiketoimintamahdollisuudet, 3 osp, tai ammatillisen valinnaisen tutkinnon osan Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp tai Yrityksessä toimiminen 15 osp. Näiden hyvin eri laajuisten tutkinnon osien välimuoto puuttuu tarjonnasta tällä hetkellä.

Liiketalous ja innovointi -tutkinnon osan voi opiskelija myöhemmin liittää osaksi valinnaisia ammatillisia opintojaan. Valinnainen yhteisen tutkinnon osa sopii hyvin myös kesäopinnoiksi, jotka täydentävät pakollisten yhteisten tutkinnon osien ja kaikille valinnaisten ammatillisten valinnaisten sisältöjä. Tutkinnon osaa on helppo mallintaa lähiopiskelusta hybridimuotoon sekä tarjota opetusta ja tukea eri vaiheisiin. Tutkinnon osa voidaan toteuttaa myös leirinä, vaikkapa yön yli -leirinä. Aihe on kompakti, ja se sopii yksilö -ja ryhmämuotoiseen projektityöskentelyyn.

Lisäksi aihe on ajankohtainen: se tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden henkilökohtaistaa opintoja omien vahvuuksiensa sekä alueellisen kysynnän tai tarpeen mukaan.

Aiheeltaan tutkinnon osa sopii myös erinomaisesti mahdolliseen korkeakouluyhteistyöhön: aihe mahdollistaa polutuksen korkeakoulujen innovointi- ja palvelumuotoilun opintoihin, jotka ovat korkeakouluissa vahvoja teemoja myös kansainvälisessä opintotarjonnassa.

Mielen hyvinvointia

Tilastokeskuksen uusimmassa työolotutkimuksessa palkansaajanaisten jaksamisongelmien kasvu on yllättänyt sekä tutkijat että työnantajat. Huolestuttavaa tuloksissa on, että psyykkiset oireet ovat yleisimpiä nuorilla aikuisilla naisilla sekä varhaiskeski-ikäisillä naisilla. Tilastokeskuksen mukaan tähän olisi reagoitava nopeasti.

Digitalisoituvassa tietoyhteiskunnassa yksilön psyykinen toimintakyky korostuu. Väestön mielenterveyden merkitys on ilmeinen yhteiskunnan menestymiselle ja kansantaloudelle.” Sairauspäivärahat ovat voimakkaassa kasvussa masennuksen ja ahdistuneisuuden takia. Joka neljäs sairauslomapäivä johtuu mielenterveyden ongelmista. Puolet työkyvyttömyyseläkkeistä on mielenterveysperusteisia ja osuus on kasvamassa. Useissa työn psyykkisiä ja sosiaalisia tekijöitä selvittävässä tutkimuksessa on havaittu, että muutoksilla on paljon yhteyttä työperäisen stressin ilmenemiseen, työuupumukseen, työtyytyväisyyteen ja työpaikan vaihtoaikaisiin.

Opiskelijan omat voimavarat vaikuttavat opiskelukykyyn. Masennus, jännittäminen, keskittymisvaikeudet ja uneen liittyvät häiriöt ovat yleisimpiä psyykkisiä ongelmia. Opiskelukyvyyn häiriöissä mielenterveyden ongelmilla on merkittävä osuus. Elämänhallinnan tunne, kokemus omasta pystyvyydestä sekä lähipiiristä saatu tuki ovat tärkeitä hyvinvoinnin ja opiskelun etenemisen osatekijöitä.

Jaksamisen haasteissa arki ja opiskelu vaikeutuu, oppimisessa ja keskittymisessä ilmenee ongelmia opiskelijalla. Pahimmillaan hyvinvoinnin horjuessa syyt johtavat opintojen keskeytymiseen sekä koulutuksesta ja työelämästä syrjäytymiseen. Hyvät tunnetaidot auttavat tunnistamaan, sietämään, säätelemään, käsittelemään ja ilmaisemaan tunteita.

Oppimisen tuki on ollut Stadin ammatti- ja aikuisopiston kehittämisen painopistealueena vuosina 2021—2022. Yhtenä toimenpiteenä siellä on ollut luoda opiskelukykyä vahvistava opintokokonaisuus. Nämä painopistealueet on päätetty Stadin ammatti- ja aikuisopiston johdossa. Oppimisen tuen foorumilla on päätetty, että opiskelukykyä vahvistava

07.03.2023

Asia/4

opintokokonaisuus tehdään Stadin ammatti- ja aikuisopistossa. Tämä toteutussuunnitelma on osa tätä kokonaisuutta.

Hallintosäännön 15 luvun 2 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, Stadin ammatti- ja aikuisopiston paikallisiin ammattitaitovaatimukseen perustuvien tutkinnon osien hyväksymisestä.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Harri Korhonen

Lisätiedot

Riikka Merimaa-Jovanovic, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 64636
riikka.merimaa-jovanovic(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kulttuuri- ja taidekilpailut 3 osp
- 2 Liikeidea ja innovointi 3 osp
- 3 Mielen hyvinvointia 3 osp

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala